

Q&A

Luka Beograd

U cilju informisanja, A.D. Luka Beograd je odlučila da svim zainteresovanim licima stavi na uvid odgovore na pitanja koja se ponavljaju i postavljaju u javnosti.

Nadamo se da ćemo time uspeti da doprinesemo boljem razumevanju materije, da vas bliže upoznamo sa našom kompanijom, istorijatom Luke, kao i da će naši odgovori pospešiti bolje razumevanje svih spornih pitanja.

1. Kada i kako se odigrala privatizacija Luke Beograd?

U skladu sa važećim Zakonom o svojinskoj transformaciji, proces privatizacije Luke "Beograd" otpočeo je 1998. godine. Po završetku prvog kruga svojinske transformacije Ministarstvo za privredu i privatizaciju je donelo Rešenje kojim je potvrđeno da je postupak svojinske transformacije Luke "Beograd" sproveden u skladu sa postojećim Zakonom.

U skladu sa novim Zakonom o privatizaciji iz 2001. godine, prenešeno je 1.318.497 akcija Fondu PIO (10%) i Akcijskom Fondu (30,88%), čime je završen postupak privatizacije Luke, odnosno osnovni kapital preduzeća postao je 100% akcionarski.

Luka Beograd je dana 21.02.2002. godine u registru kod tadašnjeg Trgovinskog suda u Beogradu upisana kao akcionarsko društvo sa 100% akcijskog kapitala.

Agencija za privatizaciju je dana 15.05.2002. godine potvrdila da je Luka "Beograd" izvršila usklađivanje podataka o stanju akcija sa podacima iz Privremenog registra, čime je izvršena verifikacija podataka akcionara ovog pravnog lica i svaka emitovana akcija ima svog vlasnika.

Svaka emitovana akcija od tog trenutka ima svog vlasnika koji je njome mogao da raspolaže u skladu sa propisima koji su regulisali tržište kapitala.

2. Kada i na koji način su otkupljene akcije Luke Beograd?

Akcije Luke Beograd su otkupljene putem ponude za preuzimanje koja je objavljena 9. septembra 2005. godine.

Ponuda za preuzimanje je zakonom utvrđen postupak, koji omogućava da određeno lice, pravno ili fizičko, stekne najmanje 25% akcija sa pravom glasa određenog preduzeća. Nakon obaveštavanja, akcionari mogu prodati svoje akcije ponudiocu, tako što će iste deponovati na račun deponovanih hartija

od vrednosti koji se otvara u Centralnom registru hartija od vrednosti. Ponuda za preuzimanje akcija Luke Beograd bila je objavljena u domaćim glasilima i trajala je tri nedelje, tako da je svako zainteresovano lice, kako u zemlji, tako i u inostranstvu imalo mogućnost da u tom periodu uputi konkurentsku ponudu.

3. Koja je bila svrha izrade Procene vrednosti kapitala i osnovnih sredstava koju je izradio Institut ekonomskih nauka?

Svrha Procene vrednosti kapitala i osnovnih sredstava Luke "Beograd", koju je izradio Institut ekonomskih nauka, bila je usklađivanje sa međunarodnim računovodstvenim standardima. Ona je rađena 2005. godine na bazi zaključenog Ugovora između Akconarskog društva Luka „Beograd“ i Instituta ekonomskih nauka, 06. aprila 2005. Godine.

Član 1. Ugovora je glasi „Predmet ugovora je izrada projekta *Procena međunarodnih računovodstvenih standarda – procena vrednosti osnovnih sredstava (nekretnine, postrojenja, I opreme) Luke Beograd, i* sastoji se od dve procene :

1. Procene vrednosti kapitala primenom prinosne metode- koja je iznosila je 18.840.000 eura i
2. Procene vrednosti osnovnih sredstava na bazi tržišnog pristupa- koja je iznosila je 89.411.178 eura.

Obe procene su sastavni deo ukupne Procene i ne mogu se posmatrati posebno jedna bez druge.

4. Ko je dao ponudu za preuzimanje akcija Luke Beograd?

Kompanija Worldfin S.A. Luxembourg je preko ovlašćene brokerske kuće M&V Investment, koja je stalni član Centralnog registra za hartije od vrednosti, uputila ponudu za preuzimanje akcija Luke Beograad Komisiji za hartije od vrednosti.

Worldfin S.A Luxembourg je preduzeće zakonito registrovano u Kneževini Luksemburg, stalnoj članici Evropske Unije i to od njenog osnivanja, o čemu svedoči Sertifikat o registraciji ovog preduzeća. Kontrola poslovanja Worldfina vrši se pod strogom kontrolom zakona Kenževine Luksemburg, a koji su u potpunosti saglasni sa propisima Evropske Unije.

5. Kako funkcioniše proces ponude za preuzimanje?

Ponudu za preuzimanje akcija Luke Beograd je odobrila Komisija za hartije od vrednosti septembra 2005. godine na osnovu kompletne i uredne dokumentacije koju je zahtevao Zakon o tržištu hartija od vrednosti i Pravilnik o ponudi za preuzimanje. Kompanija Worldfin S.A. Luxembourg je ispunila sve zakonske uslove da putem javne ponude za preuzimanje otkupi akcije Luke Beograd.

Zakonom i podzakonskim propisima bilo je definisano da pored statusne dokumentacije, ponuđač mora da odstavi dokaze o postojanju sredstava neophodnih za isplatu akcionara bilo uplatom na namenski račun bilo deponovanjem bankarske garancije.

U ovom slučaju bila je izdata bankarske garancija.

Isplata akcionarima, prema važećim propisima, može se obaviti jedino preko namenskog računa za te svrhe. Kako u postupku preuzimanja nije moguće unapred predvideti koji akcionari će se odlučiti da prodaju svoje akcije, nije moguće izdavati bankarsku garanciju prema svakom akcionaru posebno, već ona glasi na brokersku kuću, članici centralnog registra. U ovom slučaju to je bila brokerska kuća M&V Investment.

Kompanija Worldfin je bankarsku garanciju i sredstva za kupovinu akcija obezbedila preko Hypo Alpe-Adria banke. Po okončanju postupka preuzimanja, kompanija Worldfin je iz sredstava koje je dobila iz kredita Hypo Alpe Adria banke izvršila uplatu neophodnih sredstava preko namenskog računa sa koga su isplaćena sredstva prema svim akcionarima.

U roku trajanja ponude za preuzimanje osim Worldfin S.A. Luxemburg nije se javilo ni jedno pravno ili fizičko lice, sa svojim konkurentskim ponudama.

Kompanija Worldfin ponudila je 800 dinara po akcij, ili 167% knjigovodstvene vrednosti, koja je iznosila 479 dinara.

6. Da li preduzeće sa 31.000 evra na računu može da raspoláže većim sredstvima za kupovinu preduzeća?

Iznos od 31.000 evra na računu predstavlja osnivački kapital kompanije Worldfin. Poređenja radi, minimalan iznos osnivačkog kapitala u Srbiji je 500 evra, dakle 62 puta manje.

Osnivački kapital i raspoloživa sredstva na računima preduzeća tj slobodna sredstva za kupovinu akcija su dva različita ekonomska pojma. Osnivački kapital nije ni u kakvoj vezi sa finansijskim kapacitetom preduzeća i te dve stvari ne mogu se izjednačiti.

Osnivački kapital preduzeća definiše država svojim propisima, a osnivač se opredeljuje da li će uložiti propisani minimum ili više od toga.

Finansijski kapacitet preduzeća zavisi pre svega od poslovnog plana, poslovnog kredibiliteta osnivača i spremnosti banaka da finansiranjem projekata prate njegove poslovne planove.

7. Kako se utvrđuje tržišna cena akcija?

Vrednost akcija na otvorenom tržištu se utvrđuje na osnovu ponude i tražnje.

Zakonom o tržištu hartija od vrednosti definisano je da je minimalna cena, koja se može ponuditi u Postupku ponude za preuzimanje, ne može biti niža od knjigovodstvene vrednosti po akciji.

U slučaju Luke Beograd knjigovodstvena vrednost akcija bila je 479 dinara, dok je Worldfin ponudio 800 dinara po akciji, dakle skoro dva puta više.

8. Zbog čega protestuju bivši mali akcionari Luke Beograd?

Kompanija Luka Beograd vodi tri sudska spora sa bivšim malim akcionarima pred Privrednim sudom u Beogradu.

Bivši mali akcionari, koji su prodali akcije 2005.godine slobodnom voljom i bez ičijeg uticaja, danas smatraju da nisu postigli dobru cenu za svoje akcije.

Zato su pokrenuli sudske sporove i sva tri tužbena zahteva akcionara odnose se na istu stvar-nadoknadu štete. U svojim tužbenim zahtevima pozivaju se na samo jedan deo Procene imovine, koju je radio Institut ekonomskih nauka, a ne i na Procenu tržišne vrednosti kapitala zanemarujući činjenicu da se one mogu posmatrati samo kao celina.

Još jednom ponavljamo da ni Institut ni bilo koja druga ustanova ne mogu određivati vrednost akcija, to može odrediti samo tržište; takođe još jednom ističemo da Institut nije procenjivao vrednost akcija nego vrednost kapitala i osnovnih sredstava Luke.

*pogledati pitanje broj 3

Upravni odbor Luke Beograd je, iako to nije bila zakonska obaveza, putem Oglasa u Politici (21.09.2005.god) dao uputstvo akcionarima da smatra da je: „cena akcija iz ponude za preuzimanje mala“ ali oni su i pored takve preporuke prodali akcije po ponuđenoj ceni.

9. Koji je epilog sudskih sporova sa bivšim malim akcionarima?

Privredni sud u Beogradu je, u postupku po tužbi 818 bivših malih akcionara, dana, 29.10.2010.godine doneo Presudu kojom je u celosti odbijen tužbeni zahtev kao neosnovan. U obrazloženju presude između ostalog stoji: „Dakle, zaključak je ovog suda da je tržište, kao jedini merodavni element za određivanje vrednosti bilo koje robe, pa i akcija, odredilo vrednost akcija tuženog u periodu 10 - 30 septembar, jer drugih potencijalnih kupaca akcija tuženog nije bilo (član 11a Pravilnika o sadržini i formi ponude za preuzimanje akcija), a pretpostavlja se da su znali za Ponudu za preuzimanje, jer je ista objavljena u javnosti. Samim tim, ne postoji šteta na imovini tužilaca, a kako je oni opisuju, jer nisu dokazali da su u navedenom periodu mogli da prodaju akcije trećem licu po višoj ceni.“

Citiramo i sledeće: „Sud takođe nalazi da ne postoji protivpravna radnja, odnosno propuštanje izvršenja radnje tuženog, a koja bi mu se mogla pripisati u krivicu.“

10. Šta je predmet sudskog spora Luke Beograd sa Gradom Beogradom?

Sudski sporovi sa Gradom Beogradom se vode punih 8 godina, od 2003. godine po pitanju prava korišćenja zemljišta koje se prostire nizvodno od Pančevačkog mosta do Ade Huje. Na ovom delu zemljišta ne nalazi se Libeskindov projekat "Grad na vodi".

11. Ko, kako i zašto je pokrenuo spor?

Nakon 36 godina izvučen je iz gradske arhive Ugovor koji nikada nije stupio na snagu i na osnovu njega je pravobranilaštvo Grada Beograda iniciralo sudski spor.

12. Da li je sudski spor završen i u čiju korist?

Da, jeste, i to u korist Luke Beograd.

Nakon treće pravosnažne presude koja je doneta dana, 21. jula 2010. godine u korist Luke Beograd, i kada su iscrpljene sve mogućnosti da se spor pod tim uslovima vodi, gradsko pravobranilaštvo pokrenulo novi sudski postupak - uvođenja privremene mere.

Luka Beograd žalila se protiv Rešenja Višeg suda, kojom joj je uvedena privremena mera, smatrajući da je jedini nosilac prava korišćenja zemljišta. Žalba Luke je usvojena dana, 24.02.2011.godine.

13. Koje je stanje tog postupka sada?

Apelacioni sud u Beogradu, kao viša instanca, je rešavajući Žalbu Luke Beograd, dana 24.02.2011.godine doneo rešenje protiv Rešenja Višeg suda u Beogradu kojim se ukida Rešenje Višeg suda samim tim i privremena mera zabrane raspolaganja zemljištem. U Obrazloženju Apelacioni sud navodi se da je u postupku donošenja Rešenja o privremenoj meri bitno povređen Zakon o parničnom i Zakon o izvršnom postupku; te da je pogrešno utvrđeno činjenično stanje; da je pogrešno primenjeno materijalno pravo i dao nalog Višem sudu da otkloni sve nedostatke i ovoga puta primeni pravilno zakon, te da donese zakonito rešenje.

Time je još jednom potvrđeno da je Luka Beograd jedini nosilac prava korišćenja na tom zemljištu.

14.Zbog čega je Luka Beograd podnela tužbu protiv Vlade Republike Srbije?

Luka Beograd je podnela tužbu radi činidbe protiv Vlade Srbije, odnosno protiv njenog tela Saveta za borbu protiv korupcije u aprilu 2008.godine. sa zahtevom da se sa zvaničnog web sajta Vlade ukloni nestručan i neistinit Izveštaj o koncentraciji kapitala i strukture vlasništva Luke Beograd.

Klasifikacije i podaci koji se nalaze u tom Izveštaju su neistiniti i netačni. Obzirom da se taj Izveštaj i danas nalazi na zvaničnom sajtu Vlade Republike Srbije kompanija Luka Beograd smatra da joj se time narušava ugled i remete svakodnevne poslovne aktivnosti.